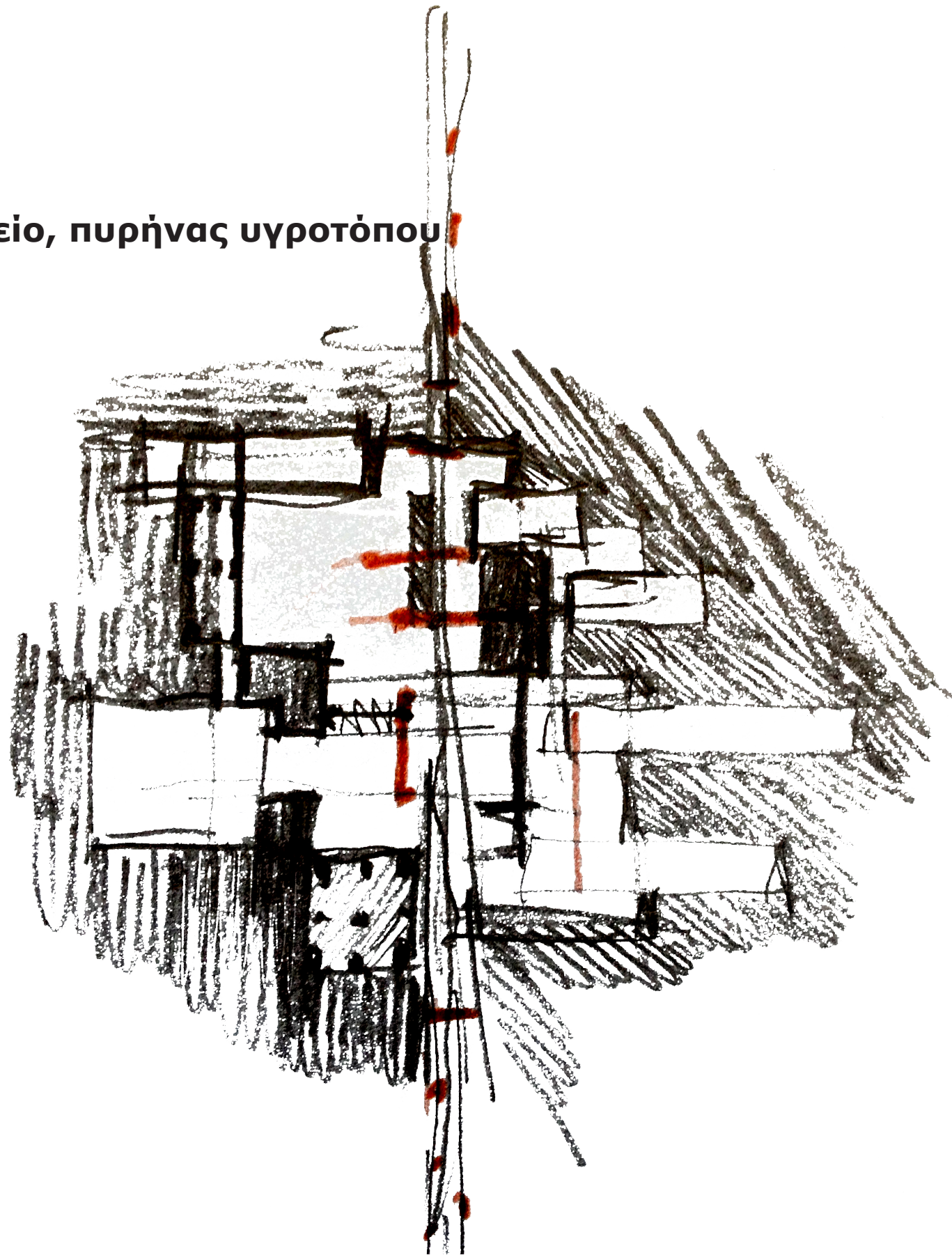

Σχολείο, πυρήνας υγροτόπου

Διπλωματική Εργασία | Ραγιά Βασιλική
Υπεύθυνος Καθηγητής | Μωραΐτης Κων/νος
Μάρτιος 2017

Σχολείο, πυρήνας υγροτόπου

Περίληψη θέματος

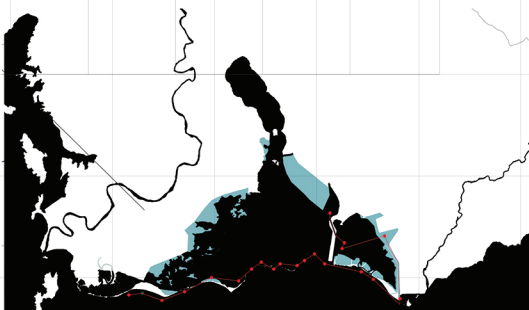
Η λιμνοθάλασσα Μεσολογγίου-Αιτωλικού είναι μια από τις μεγαλύτερες και σημαντικότερες στην Ελλάδα και στην Ευρώπη. Η λιμνοθάλασσα και η παραλίμνια περιοχή έχουν χαρακτηριστεί Εθνικό Πάρκο και προστατεύονται από τις συνθήκες Ramsar και Natura 2000. Όμως, η σημερινή κατάσταση της δεν προδίδει την αξία της. Πολλοί παράγοντες έχουν οδηγήσει στην υποβάθμιση της, όπως η επεκτατική πολεοδομική εξέλιξη της πόλης, η μόλυνση και οι αυθαιρεσίες. Η πρόταση αυτής της διπλωματικής είναι η δημιουργία ενός πρότυπου σχολείου περιβαλλοντικής εκπαίδευσης. Το **σχολείο** αυτό είναι μοναδικό πρώτον ως προς το πρόγραμμα σπουδών του, καθώς περιέχει δραστηριότητες σχετικές με τη λιμνοθάλασσα, όπως κανόε καγιάκ, και δευτερευόντως ως προς τη σχέση του με το υγρό στοιχείο. Η τοποθεσία του έχει μελετηθεί βάση του ορίου της παλιάς πόλης και των επιχωματώσεων που επέκτειναν την πόλη προς το νερό. Μια περιοχή άναρχης δόμησης και αμήχανης διαχείρισης λόγω προβλημάτων θεμελίωσης έχει αντικατασταθεί από έναν υγρότοπο από τον οποίο γεννάται το σχολείο. Πρόκειται για μια πασσαλόπηκτη ξύλινη κατασκευή που βρίσκεται μέσα στο νερό και παράλληλα μέσα στην πόλη. Η παραδοσιακή λαϊκή αρχιτεκτονική της πελάδας υπήρξε έμπνευση και συνθετική αφορμή για την διαμόρφωση των ποιοτικών στοιχείων του σχολείου. Η επιλογή του ξύλου ως δομικό υλικό επιτρέπει στην κατασκευή να ανταποκριθεί στο ιδιόμορφο υπέδαφος και διασφαλίζει την φιλικότερη συμπεριφορά προς το περιβάλλον.

Ραγιά Βασιλική
Μάρτιος 2017, ΕΜΠ

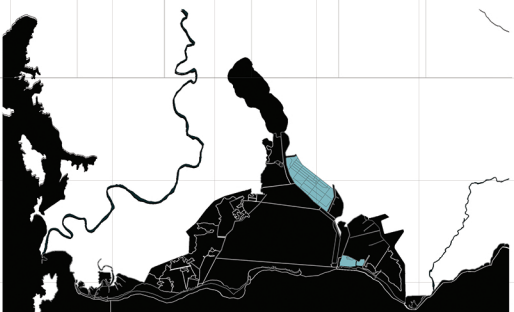
καλλιέργειες

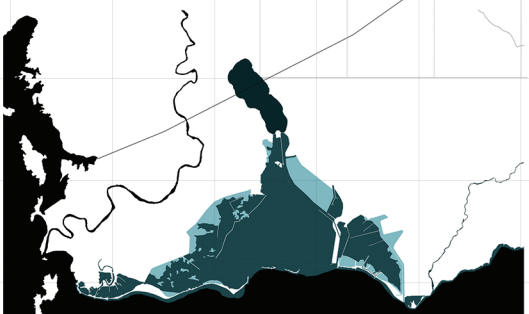
ιχθυοκαλλιέργειες

αλυκές

βάθη λιμνοθάλασας

Λίγα λόγια για τη λιμνοθάλασσα

Η Λιμνοθάλασσα του Μεσολογγίου είναι η μεγαλύτερη της Ελλάδας που αποτελεί ένα ξέβαθο της θάλασσας από τις προσχώσεις του Αχελώου. Πρόκειται για παραθαλάσσια λίμνη, προ του Μεσολογγίου, με θαλάσσιο νερό που εκτείνεται από την Άκρα Μπαμπακούλα, παρά τις εκβολές του Ευήνου, μέχρι τους πρόποδες του όρους Κατσιλάρη προς το Ιόνιο Πέλαγος, και σε βάθος μέχρι του ιχθυοτροφείου Παλιοποταμός. Χωρίζεται από την ανοικτή θάλασσα του Πατραϊκού Κόλπου από ένα παράκτιο διάζωμα, ύψους μέχρι 80 εκατοστά από τη μέση στάθμη της θάλασσας, που δημιούργησαν οι προσχώσεις των ποταμών Ευήνου και Αχελώου. Έχει μέγιστο μήκος περίπου 27.300 μέτρα και μέγιστο πλάτος 14.800 μέτρα.

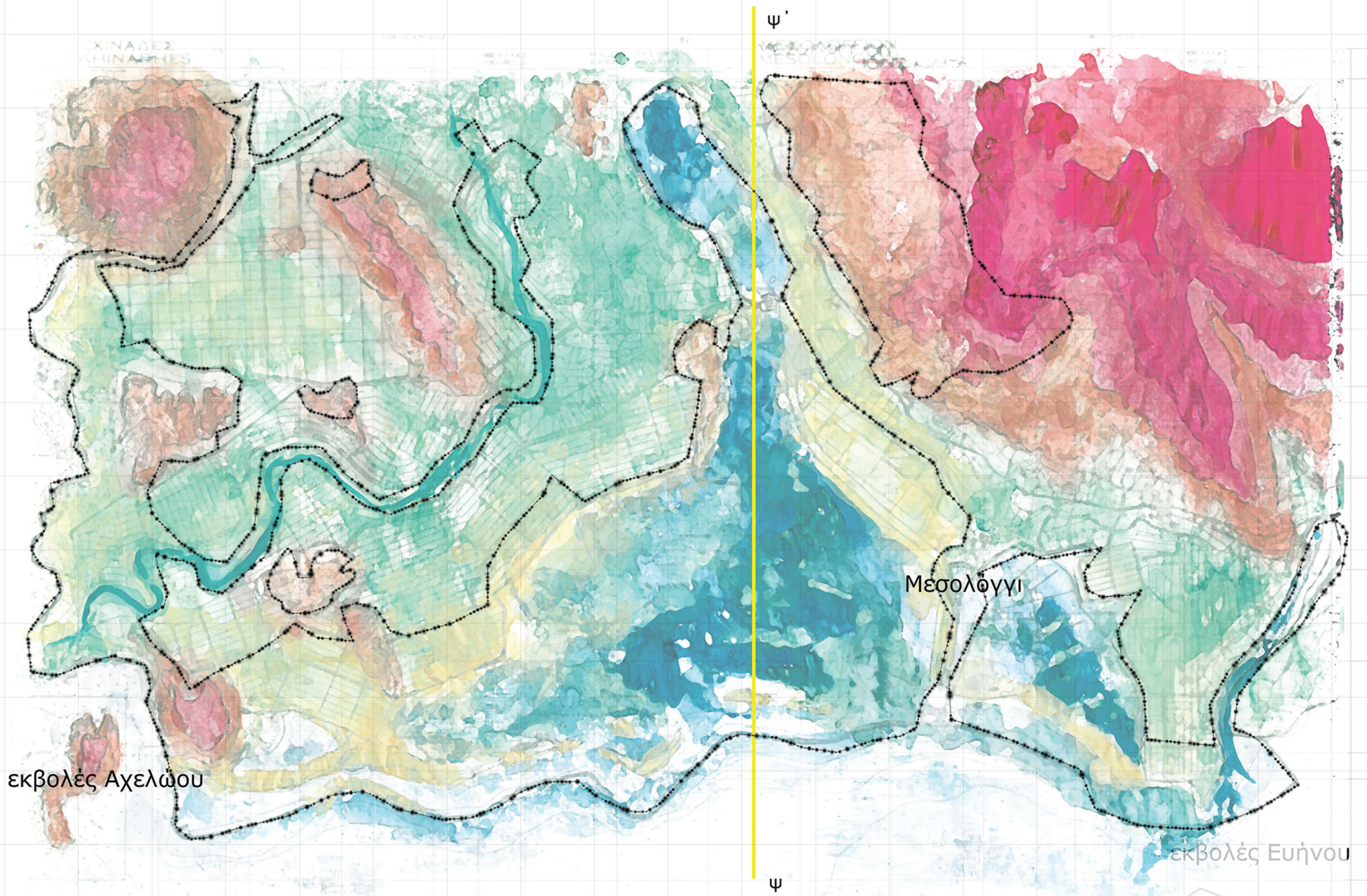
Το μεγαλύτερο βάθος της λιμνοθάλασσας αυτής φτάνει τα 5-6 μ., αλλά το μεγαλύτερο μέρος της έχει βάθος που δεν ξεπερνάει το μισό μέτρο. Κοντά στις ακτές το βάθος φτάνει το 0,1 του μέτρου και γι' αυτό είναι πρόσφορος τόπος για αλυκές. Περιφημο είναι το αβγοτάραχό της που βγαίνει από τον θηλυκο κεφαλο που λέγεται μπάφα.

Ο Στράβωνας την ονόμαζε Κυνία λίμνη.

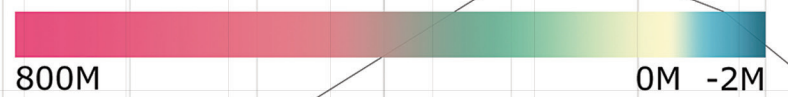
Το 1930 ξεκίνησαν τα πρώτα έργα εκβάθυνσης με βυθοκόρους όπου ανοίχθηκε διάυλος από την ανοικτή θάλασσα μεταξύ Τουρλίδας και Βασιλάδι μήκους 6 χιλιομέτρων, πλάτους 50 μέτρων και μέσου βάθους περίπου 6.15 μέτρα (από κατώτατη ρηχία). Ο διάυλος αυτός καταλήγει στη κυρίως λεκάνη που σχηματίζει τον κυρίως εμπορικό λιμάνι και την πριν από μερικά χρόνια κατασκευασθείσα Μαρίνα Μεσολογγίου που παρουσιάζει ρομβοειδές σχήμα με μήκος πλευράς 300 μέτρα και βάθος που κυμαίνεται από 5.80 μέτρα έως και 9.35 μέτρα. Εντός της λιμνοθάλασσας υφίστανται οκτώ ιστορικές νησίδες οι περισσότερες των οποίων αναφέρονται στην ιστορία της πολιορκίας του Μεσολογγίου κατά την Ελληνική Επανάσταση του 1821 όπου αναδείχθηκαν τόποι ηρωισμών. Αυτές είναι, (κατ' αλφαβητική σειρά): το Βασιλάδι, η Θολή, η Κλείσοβα, το Κόμμα, η Μαρμαρού (δεν υφίσταται πλέον), η Πλώσταινα (δεν υφίσταται πλέον ως ιχθυοτροφείο), ο Προκοπάνιστος και ο Σχοινιάς, προ των οποίων λαμβάνουν αντίστοιχα ονομασίες τα παρακείμενα επιμέρους ιχθυοτροφεία.

Η λιμνοθάλασσα προστατεύεται από την γνωστή συνθήκη RAMSAR και αποτελεί περιβαλλοντικό πάρκο και οικοσύστημα.

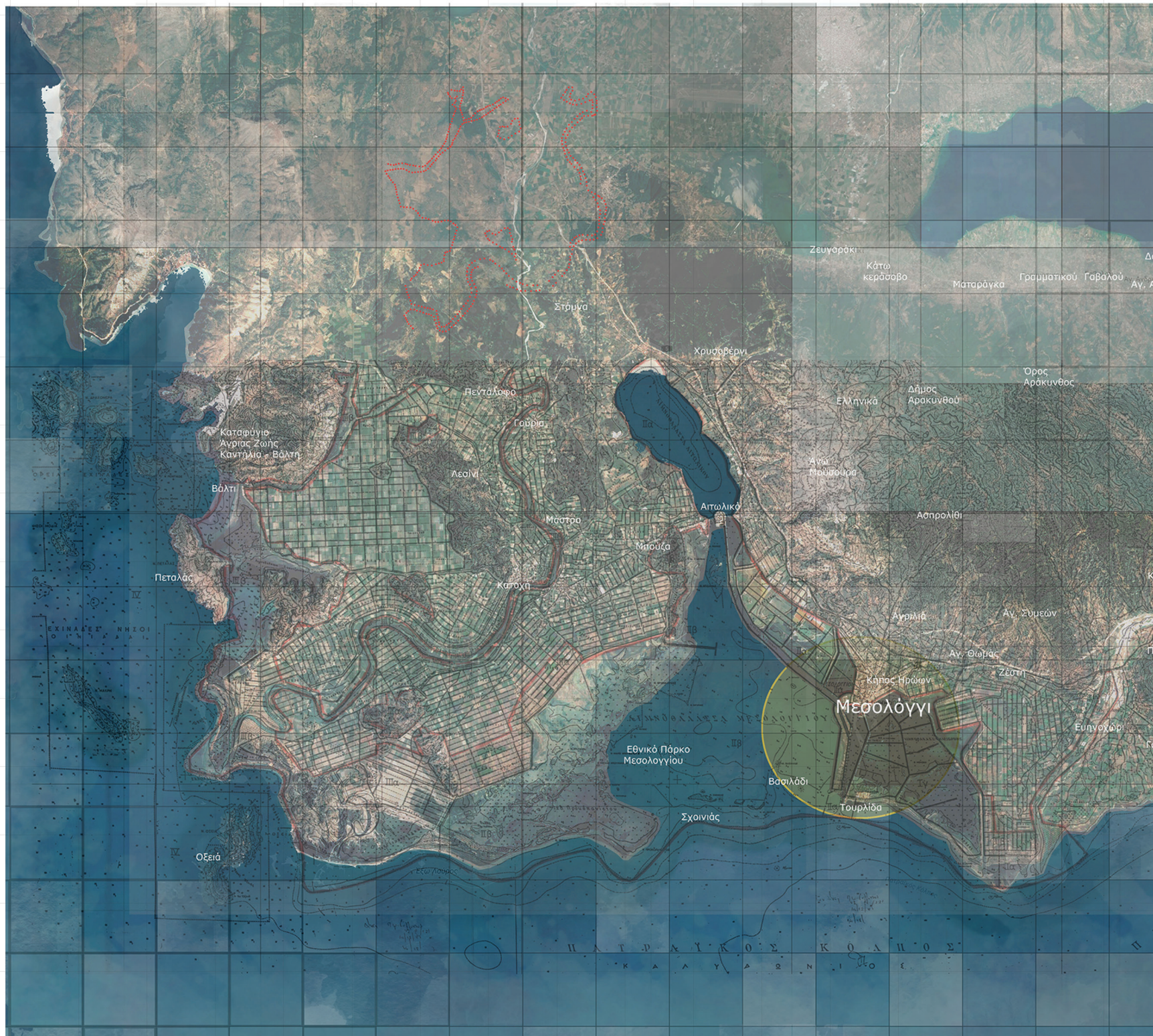
Η λιμνοθάλασσα Μεσολογγίου ενώνεται με την λινοθάλασσα Αιτωλικού με το ιχθυοτροφείο Πορός που δεν υπάρχει πλέον και η οποία φθάνει μέχρι την Κωμοπολη Σταμνα και Άγιος Ηλίας

NATURA 2000

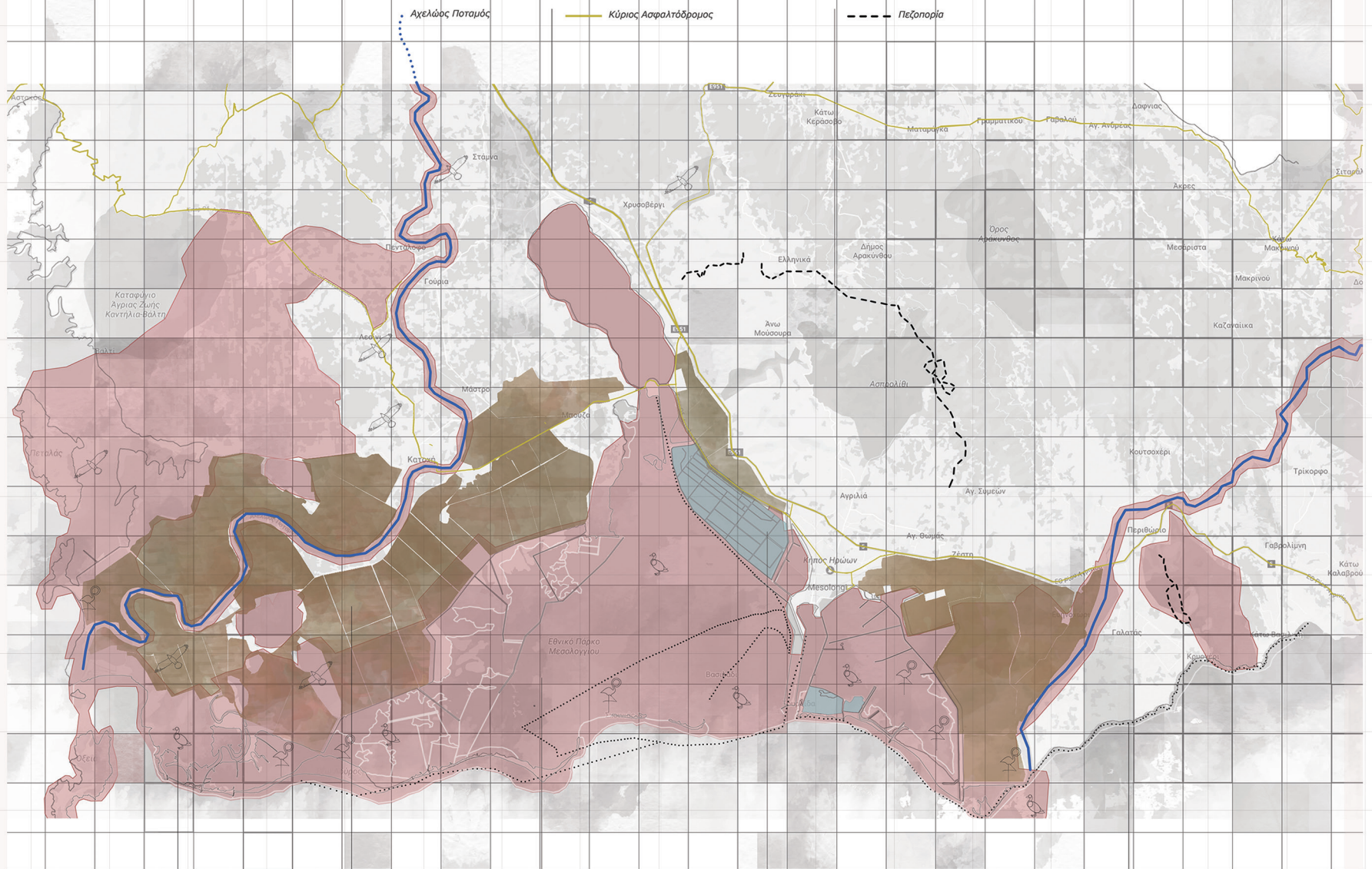

Ανάγλυφο ευρύτερης περιοχής και δίκτυο Natura 2000

Λιμνοθάλασσα Μεσολογγίου - Αιτωλικού, τοπογραφικό
πηγή: Google maps

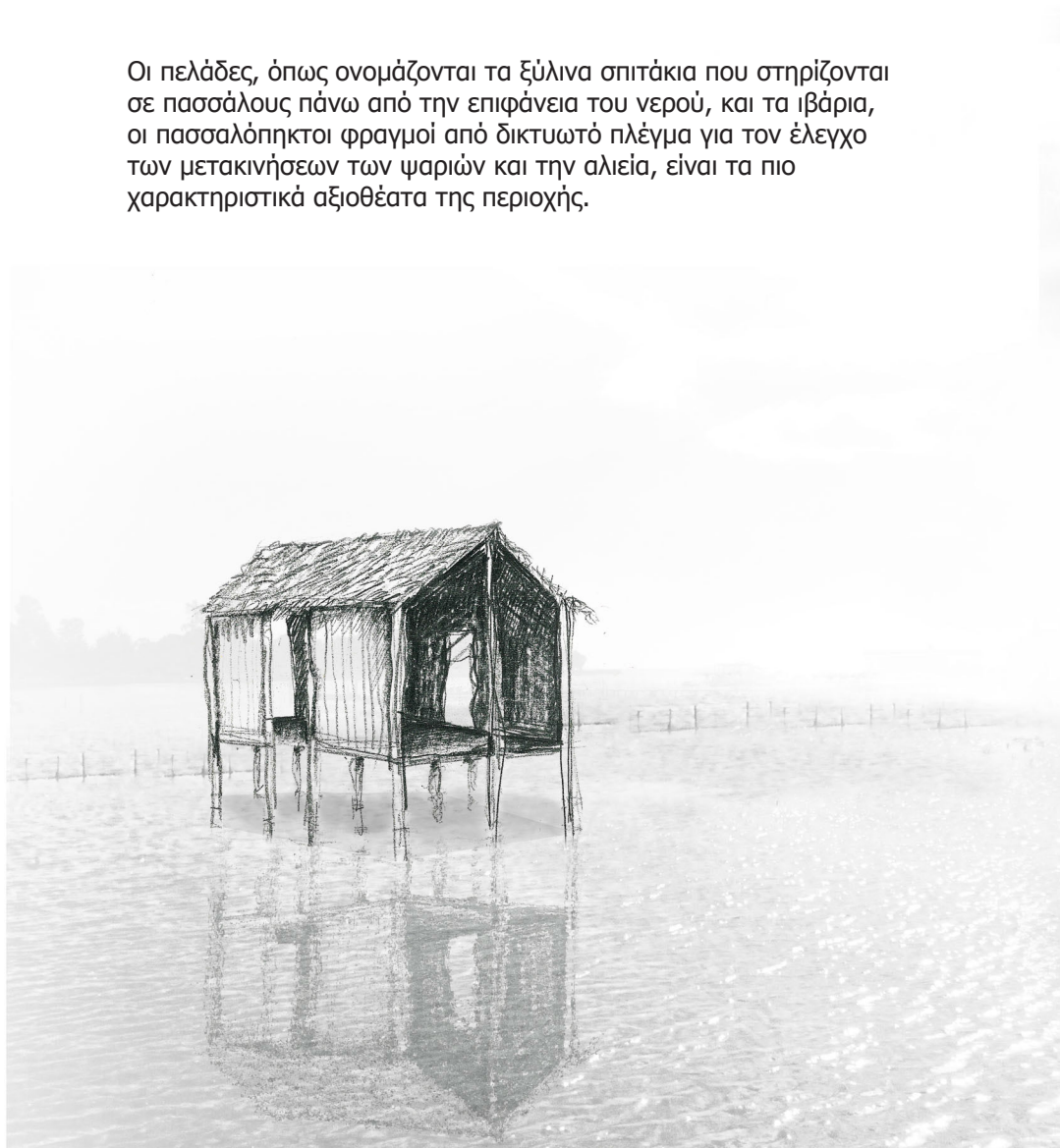
ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ- ΑΙΤΩΛΙΚΟΥ
ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

- Υδρόβια Πτηνά
- Παρυδάτια Πτηνά
- Αρπακτικά Πτηνά
- Εκτάσεις Καλλιτριχειών
- Προστατευόμενη Περιοχή
- Εκτάσεις Αλικιών
- Κανόε - Καγιάκ

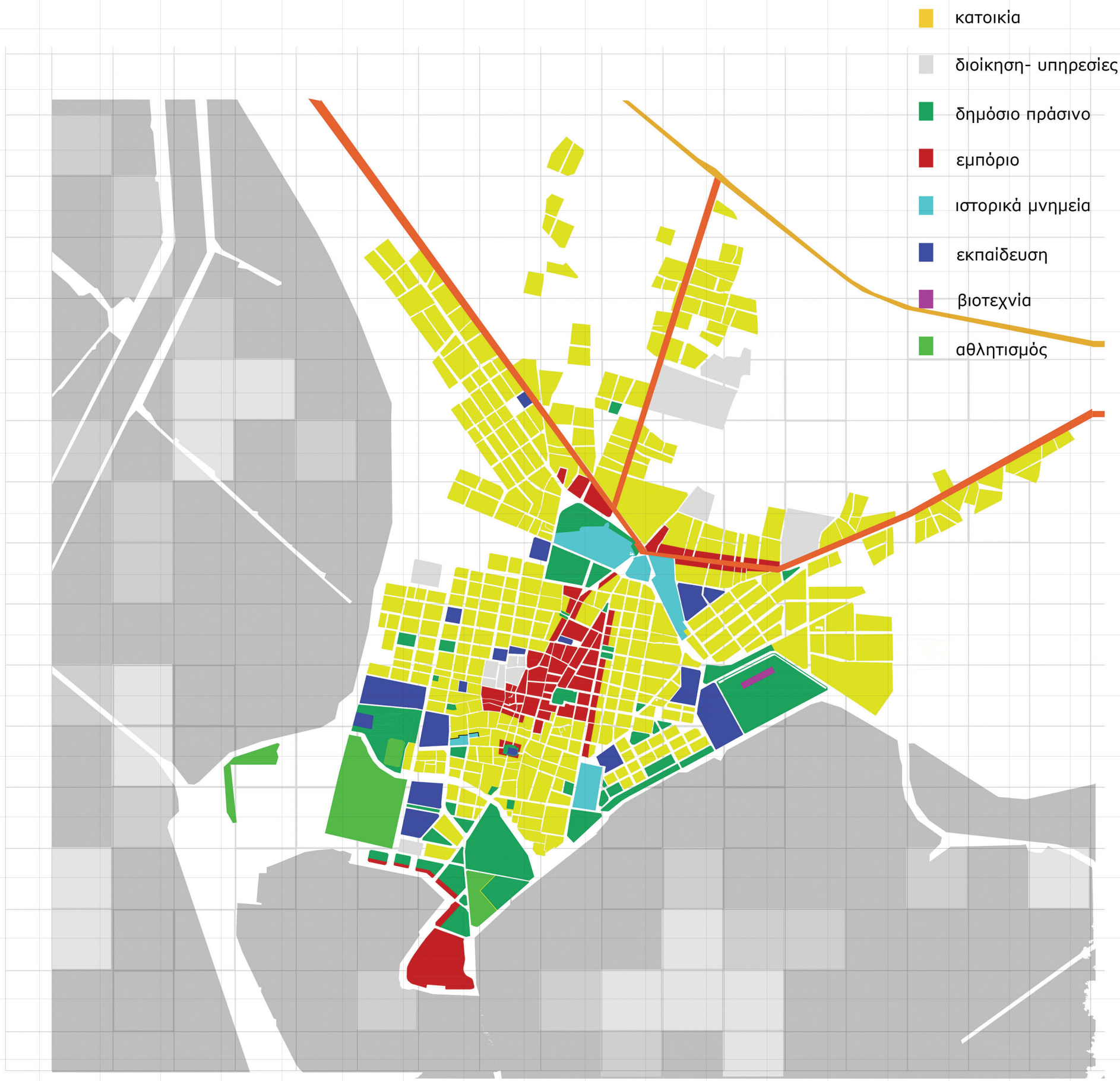
Προστατευόμενη περιοχή από δίκτυο Natura 2000 και Ramsar

Οι πελάδες, όπως ονομάζονται τα ξύλινα σπιτάκια που στηρίζονται σε πασσάλους πάνω από την επιφάνεια του νερού, και τα ιβάρια, οι πασσαλόπηκτοι φραγμοί από δικτυωτό πλέγμα για τον έλεγχο των μετακινήσεων των ψαριών και την αλιεία, είναι τα πιο χαρακτηριστικά αξιοθέατα της περιοχής.

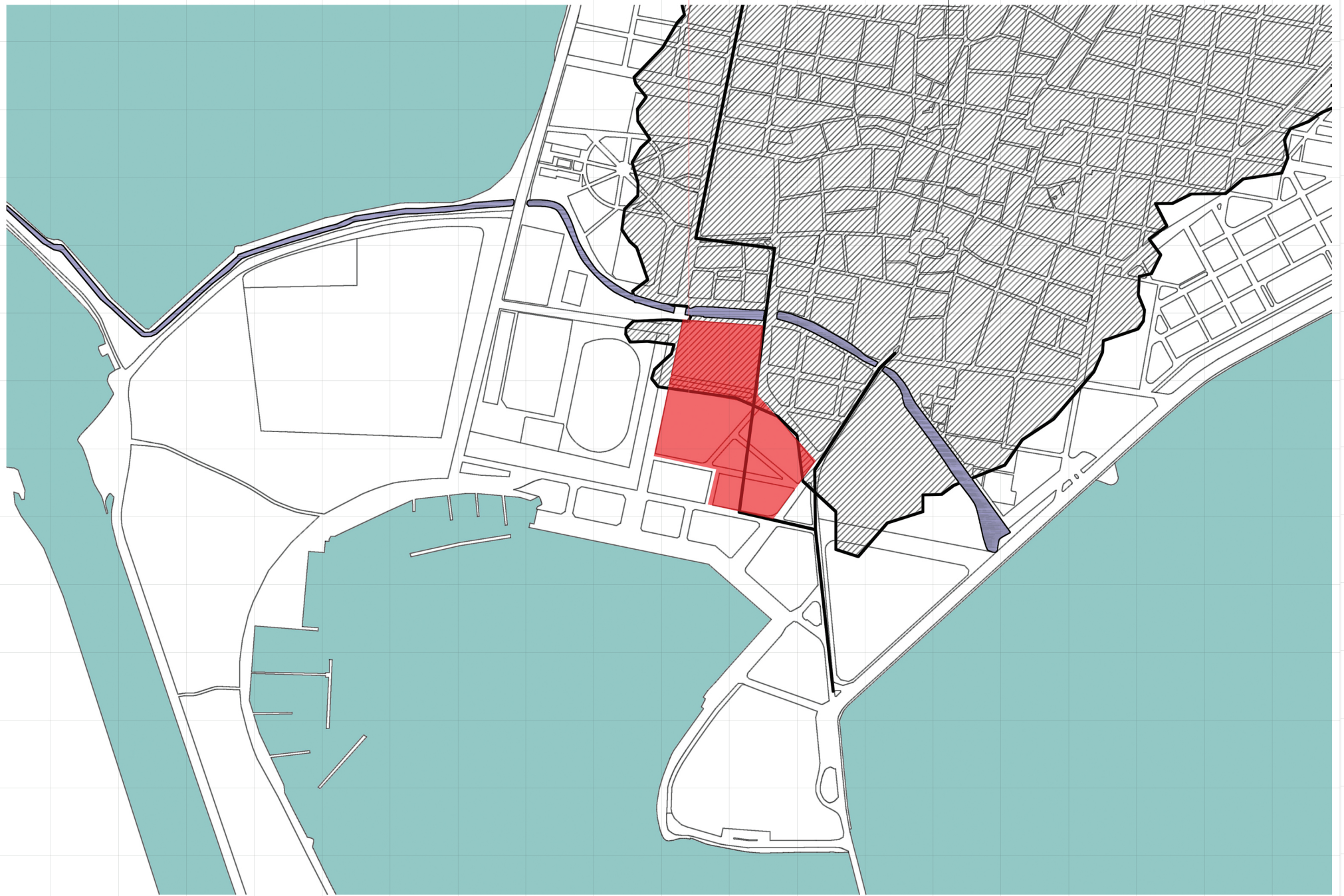
παραδοσιακός τρόπος οικοδόμησης στη λιμνοθάλασσα - πελάδα
στο βάθος διακρίνουμε μέρος της προστατευόμενης περιοχής με πυκνή βλάστηση

χάρτης χρήσεων Μεσολογγίου

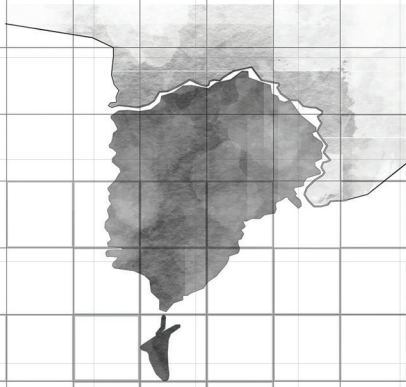
όριο παλιάς πόλης

σημείο επέμβασης

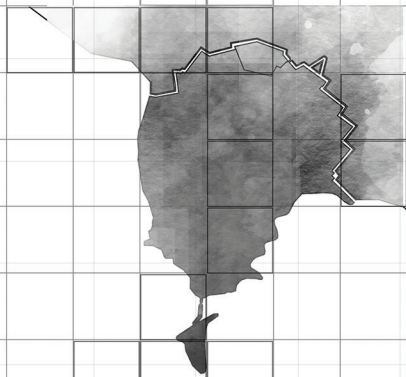

1700

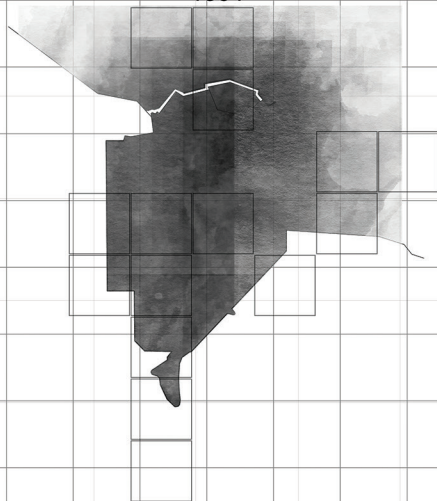
ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ

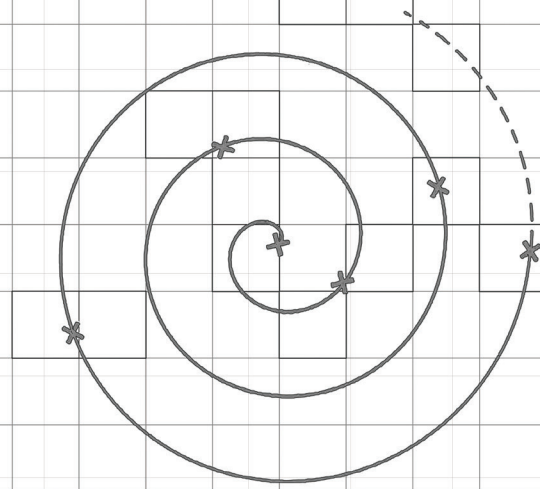
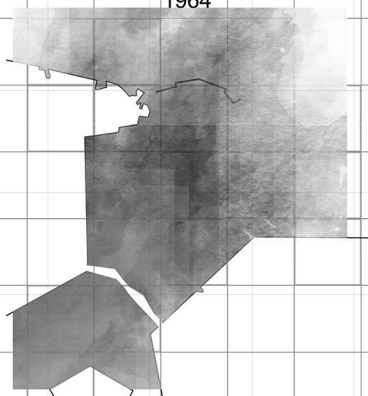
1860

1864

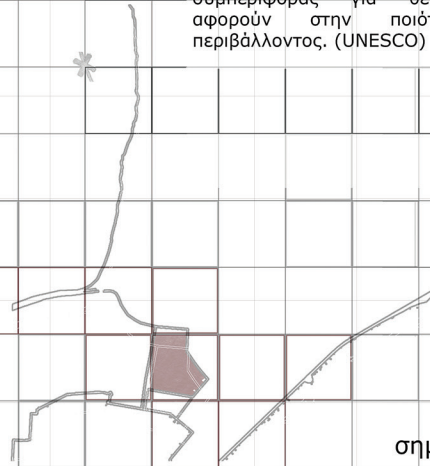
1964

συνεχής εξέλιξη και ανατροφοδότηση

Περιβαλλοντική Εκπαίδευση
 είναι η διαδικασία αναγνώρισης αξιών και διασαφήνισης εννοιών, ώστε να αναπτυχθούν δεξιότητες και στάσεις αναγκαίες για την κατανόηση και εκτίμηση της αλληλοσυσχέτισης ανθρώπου, πολιτισμού και βιοφυσικού περιβάλλοντος. Απαιτεί πρακτική ενασχόληση με τη λήψη αποφάσεων και τη διαμόρφωση ενός κώδικα συμπεριφοράς για θέματα που αφορούν στην ποιότητα του περιβάλλοντος. (UNESCO)

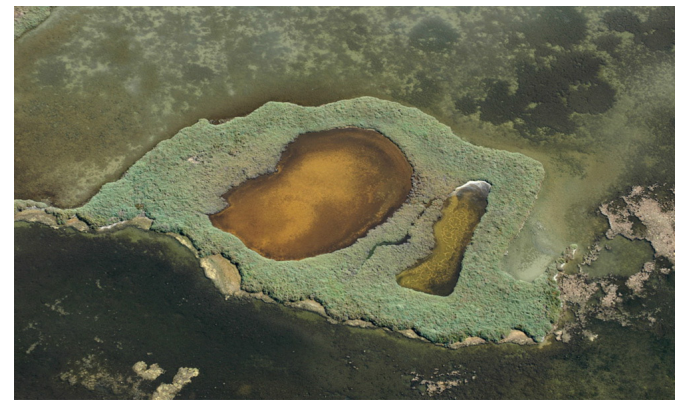
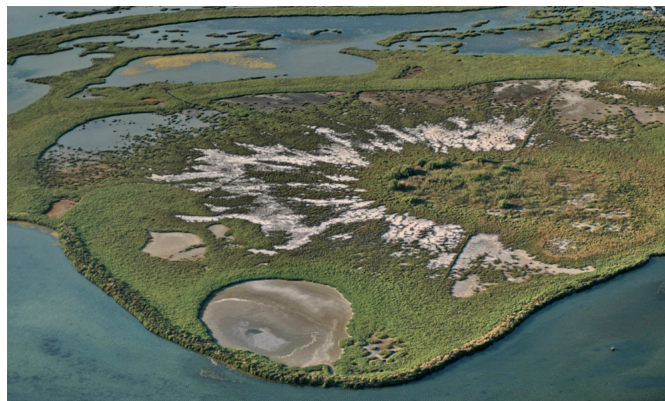
σημείο επέμβασης

Σενάριο

Η σχέση της πόλης με τη λιμνοθάλασσα θεωρείται εξαιρετικά προβληματική αφού διακρίνουμε μια 'στροφή' προς το βουνό και οι περιοχές ανάμεσα τους είναι αρκετά αμήχανες. Οι κάτοικοι δεν έχουν προσωπική εμπειρία και σχέση με το νερό, πολλοί δεν γνωρίζουν τις προοπτικές και τις δυνατότητες αναβάθμισης της περιοχής μέσω της λιμνοθάλασσας.

Η περιβαλλοντική εκπαίδευση αποτελεί βασικό εφόδιο για κάθε άτομο, πόσο μάλλον για όσους φέρουν την άμεση ευθύνη προστασίας ενός Εθνικού πάρκου και ενός τόσο σημαντικού υδροβιότοπου. Αυτού του είδους η εκπαίδευση θα έπρεπε να αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της βασικής υποχρεωτικής σχολικής παιδείας. Κατά την περίοδο διαμόρφωσης προσωπικότητας των παιδιών η ανάπτυξη περιβαλλοντικής συνείδησης αποτελεί αδήριτη ανάγκη. Αυτή η παιδεία θα οδηγήσει σε μελλοντική ενασχόληση με τα θέματα και την ορθή αντιμετώπιση των προβλημάτων της λιμνοθάλασσας, αφού θα έχει αναπτυχθεί μια ιδιόμορφη σχέση με τον τόπο αυτό.

Η πρόταση αυτής της διπλωματικής είναι ένα σχολείο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (λύκειο), το οποίο χωρίζεται σε δύο ζώνες. Η πρώτη ζώνη περιλαμβάνει αίθουσες και χώρους ενός τυπικού λυκείου (αίθουσες διδασκαλίας, διοίκηση, βιβλιοθήκη, βοηθητικοί χώροι, αίθουσα υπολογιστών, αίθουσα φυσικοχημείας...), ενώ η δεύτερη ζώνη εμπεριέχει χώρους και αίθουσες περιβαλλοντικής εκπαίδευσης (αίθουσα διαλέξεων-ντοκιμαντέρ, εργαστήρια, οργάνωση δράσεων περιβαλλοντικού χαρακτήρα, παρατηρητήριο πουλιών...). Η σχεδιαστική πρόκληση έγκειται στην σύζευξη των δύο ζωνών καθώς και η σχέση του σχολείου με το υδάτινο στοιχείο.

ΚΤΙΡΙΟΛΟΓΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Διοίκηση 150m²

Γραφείο Διευθυντή 12m²
Γραφεία Καθηγητών 60m²
Αίθουσα Αναμονής 20m²
Γραμματεία και αρχείο 30m²
Ιατρείο 10m²
WC 18m²

Γενικοί χώροι διδασκαλίας 690 m²

Αίθουσες διδασκαλίας (25 ατόμων)
9x50m²=450m²
Εργαστήρια φυσικοχημείας (25 ατόμων) 75m²
Εργαστήρια ξένων γλωσσών & πληροφορικής
(25 ατόμων) 3x49m²=147m²
Εργαστήριο εικαστικών (10 ατόμων) 20m²

Κοινωνικοί χώροι 505m²

Βιβλιοθήκη 100m²
βιβλιοστάσιο
αναγνωστήριο
Αίθουσα εκδηλώσεων 405m²
σκηνή 60m²
χώρος κοινού 250m²
χώρος υποδοχής 75m²
WC 20m²

Βοηθητικοί χώροι 130m²

40% επί του συνολικού εμβαδού
Χώροι Υγιεινής
Αγοριών (6) WC 15m²
Κοριτσιών (6) WC 15m²
ΑΜΕΑ (2)

Μεσολόγγι

ελεγχόμενη πρόσβαση

διοίκηση

βοηθητικοί χώροι

ελεγχόμενη πρόσβαση

εργαστήρια

αθλητικές δραστηριότητες στη λιμνοθάλασσα

προαύλιος χώρος

αίθουσες

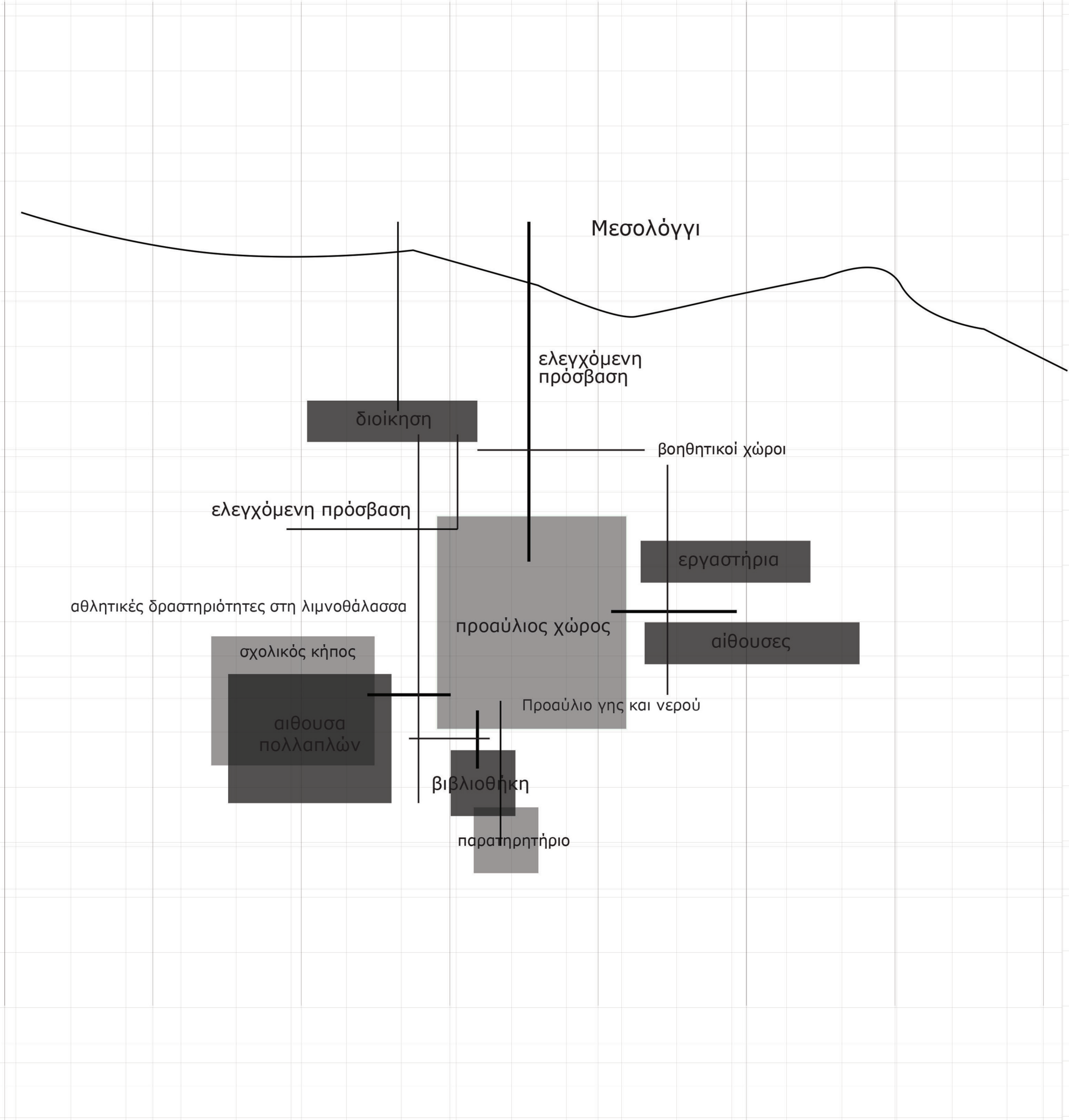
σχολικός κήπος

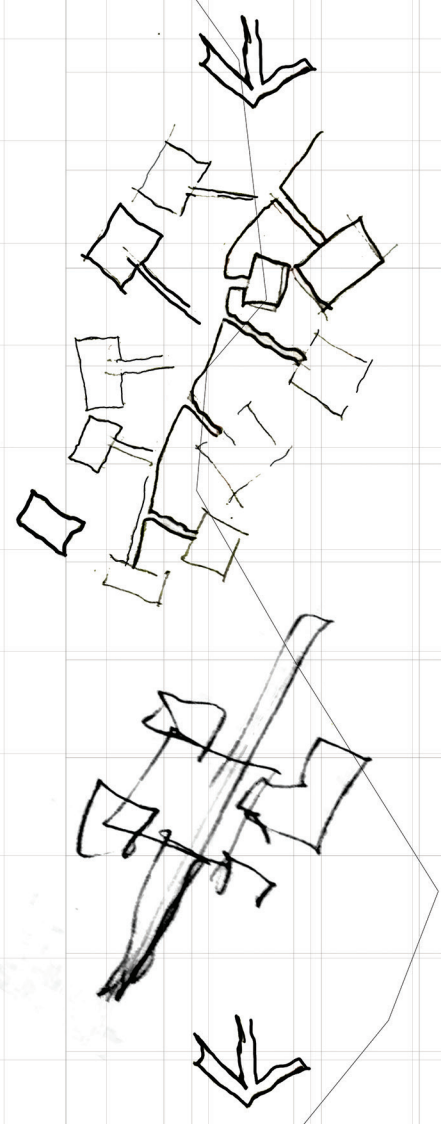
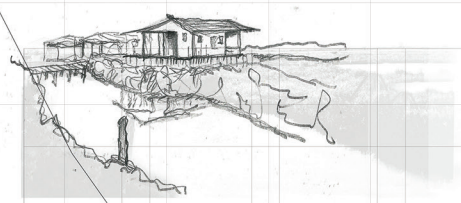
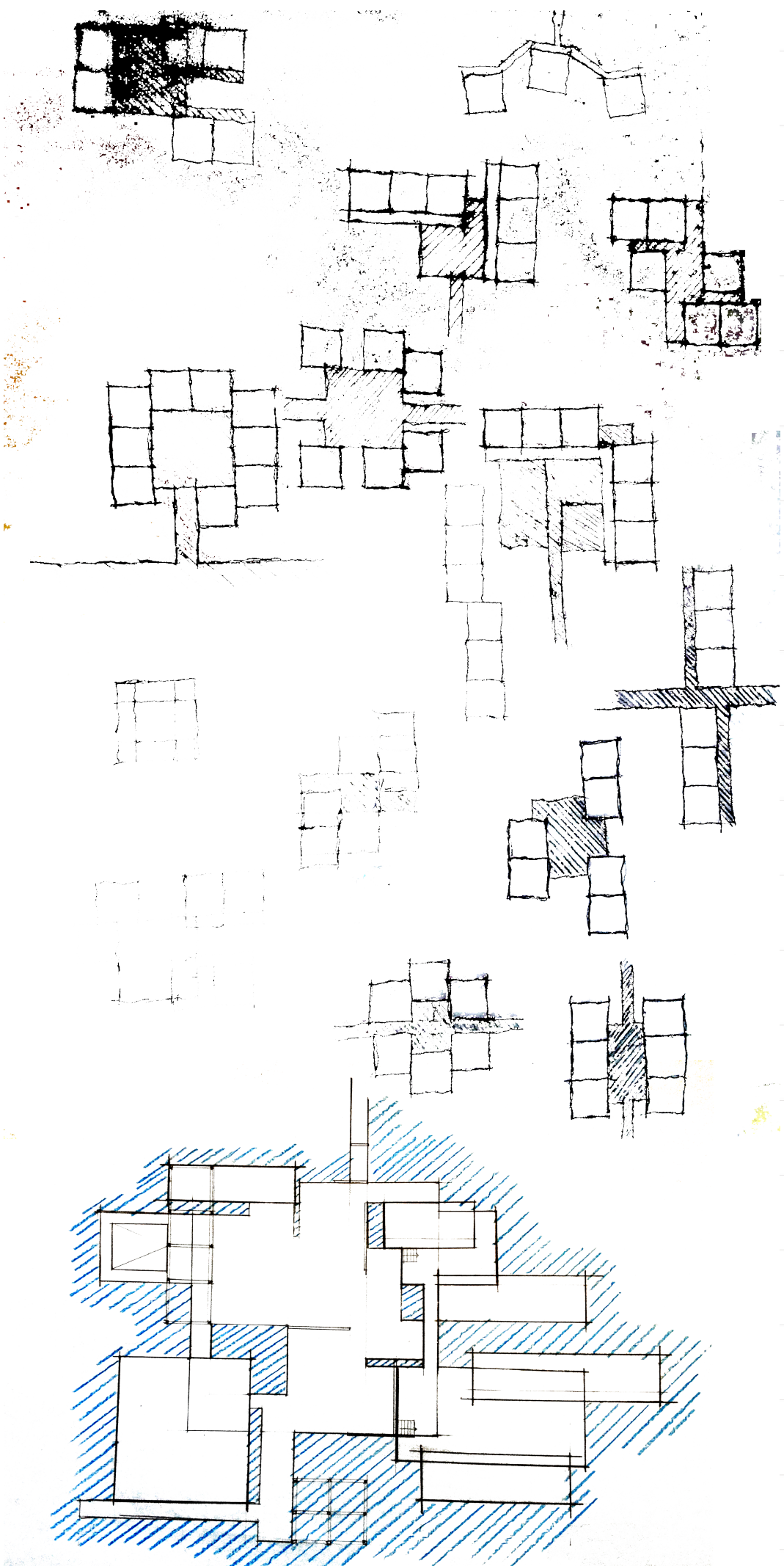
αίθουσα
πολλαπλών

Προαύλιο γης και νερού

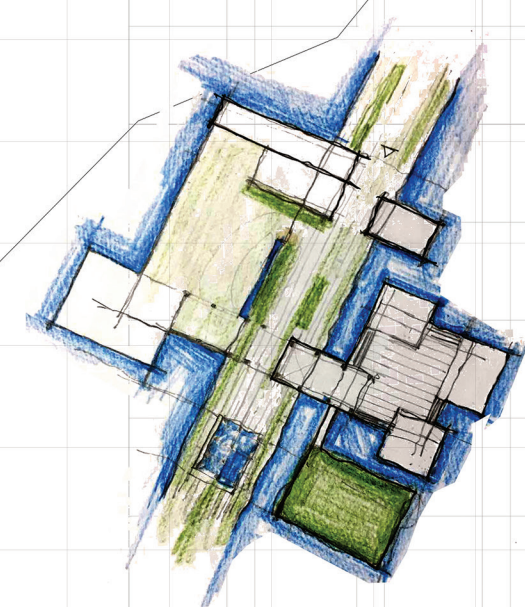
βιβλιοθήκη

παρατηρητήριο

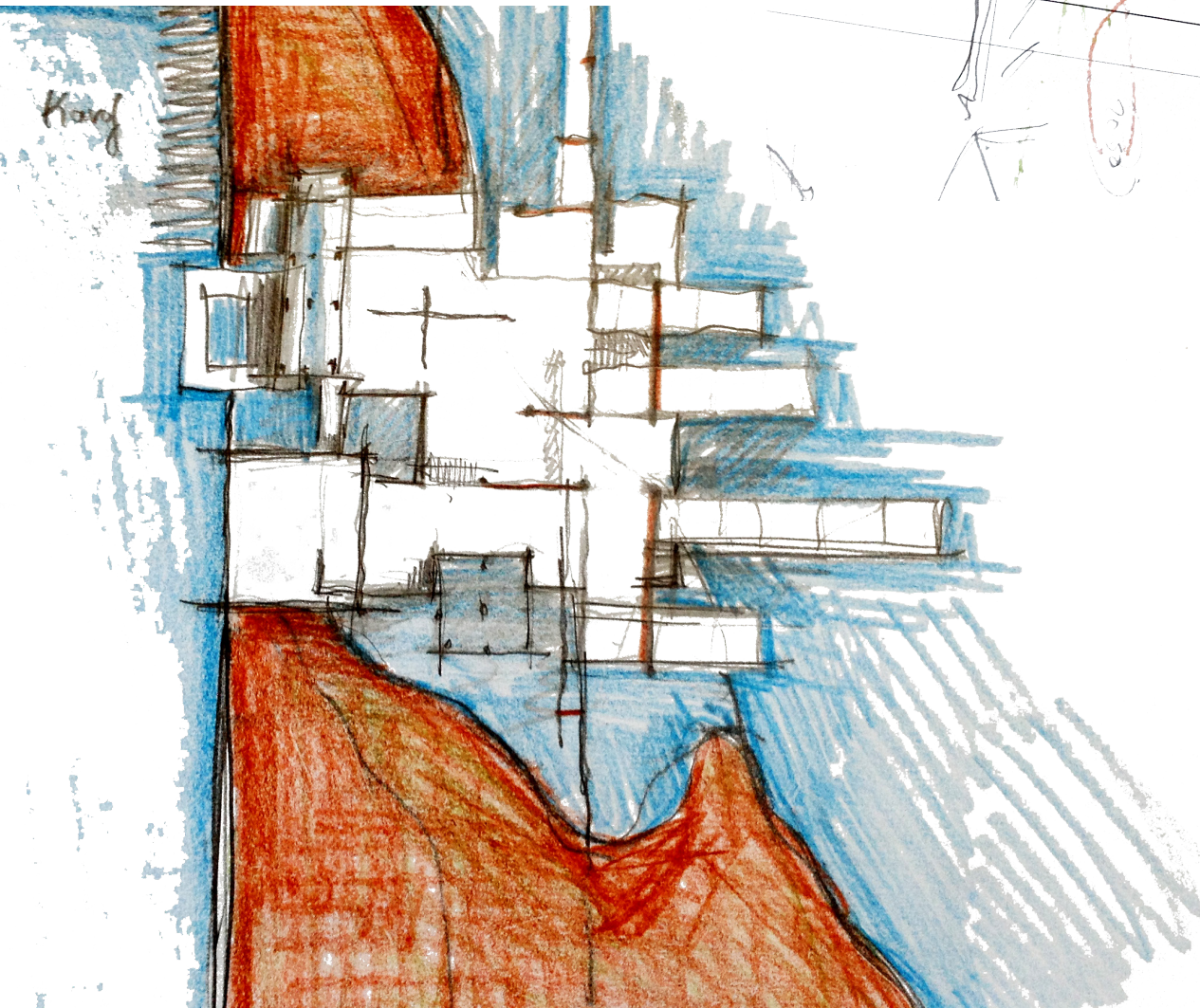
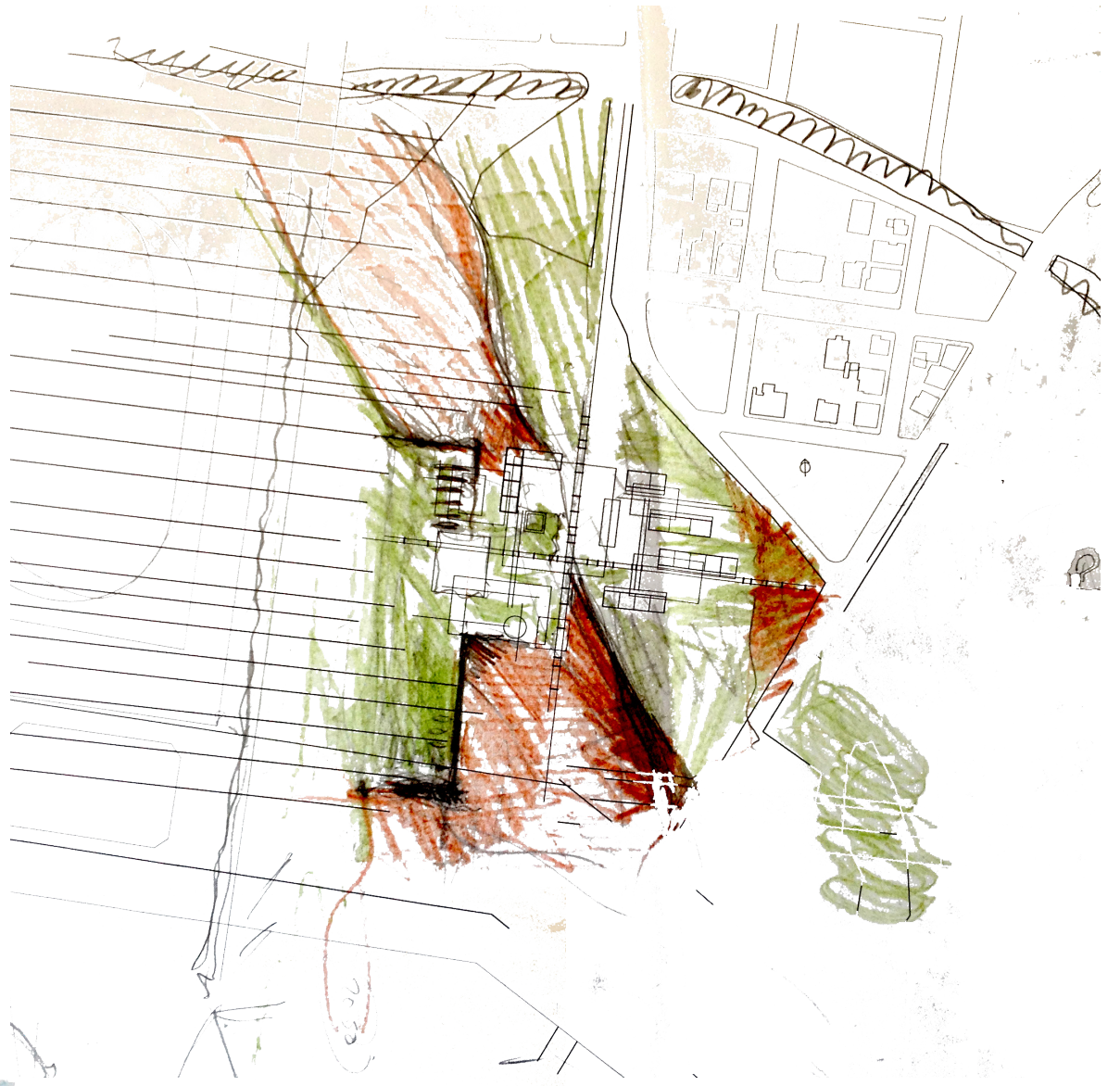

βασική ιδέα

προσχέδια και τελική πρόταση (δεξιά)

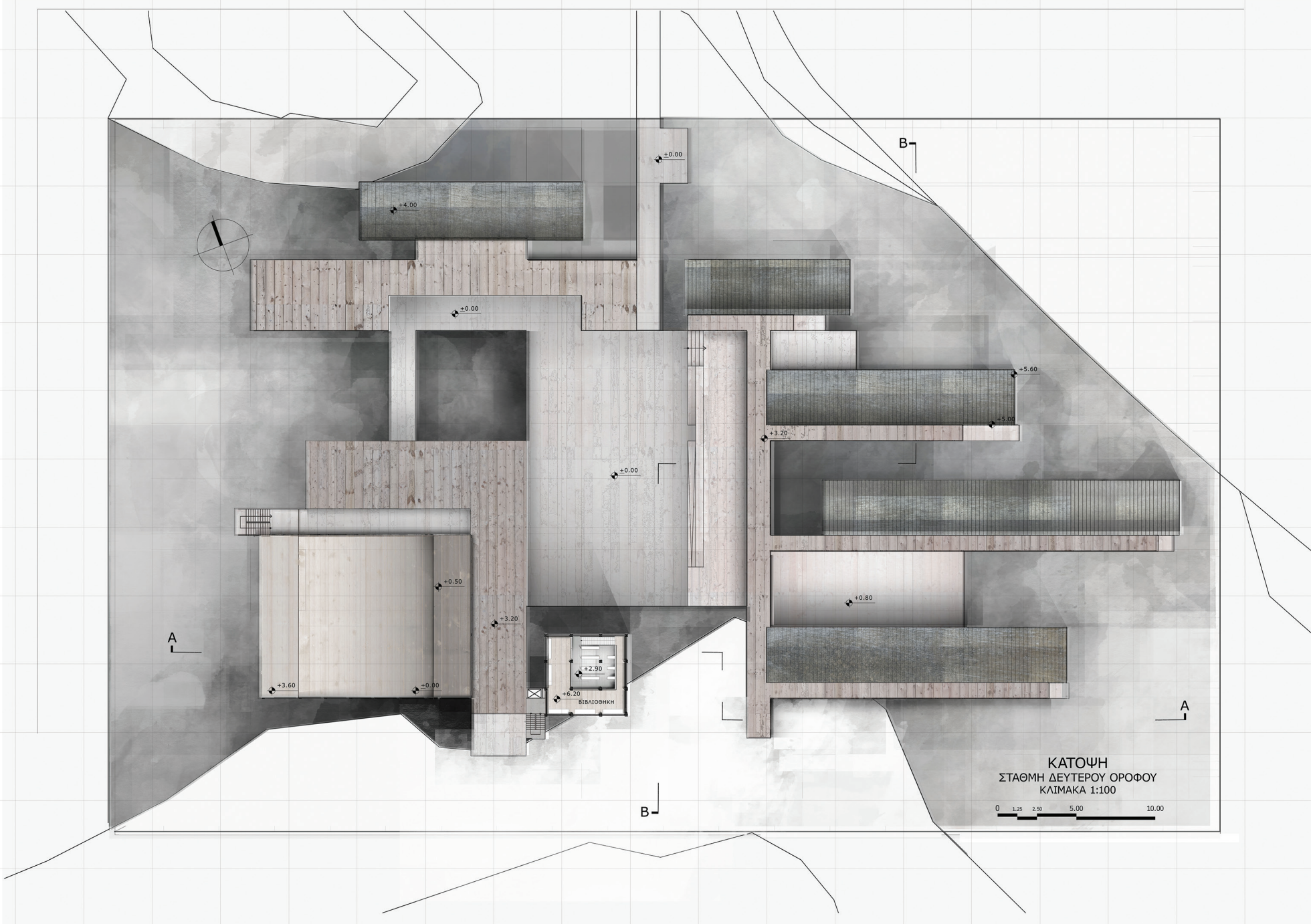

Υπάρχουν διαμορφωμένα σημεία στάσεις και δίαυλοι
σε σχέση με την πόλη.
Το βάθος της περιοχής ποικίλει ανάλογα τη βλάστηση
και την εποχή.
Το σχολείο βρίσκεται κεντρικά έτσι ώστε να
περιβάλλεται από το υδάτινο στοιχείο.

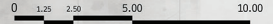

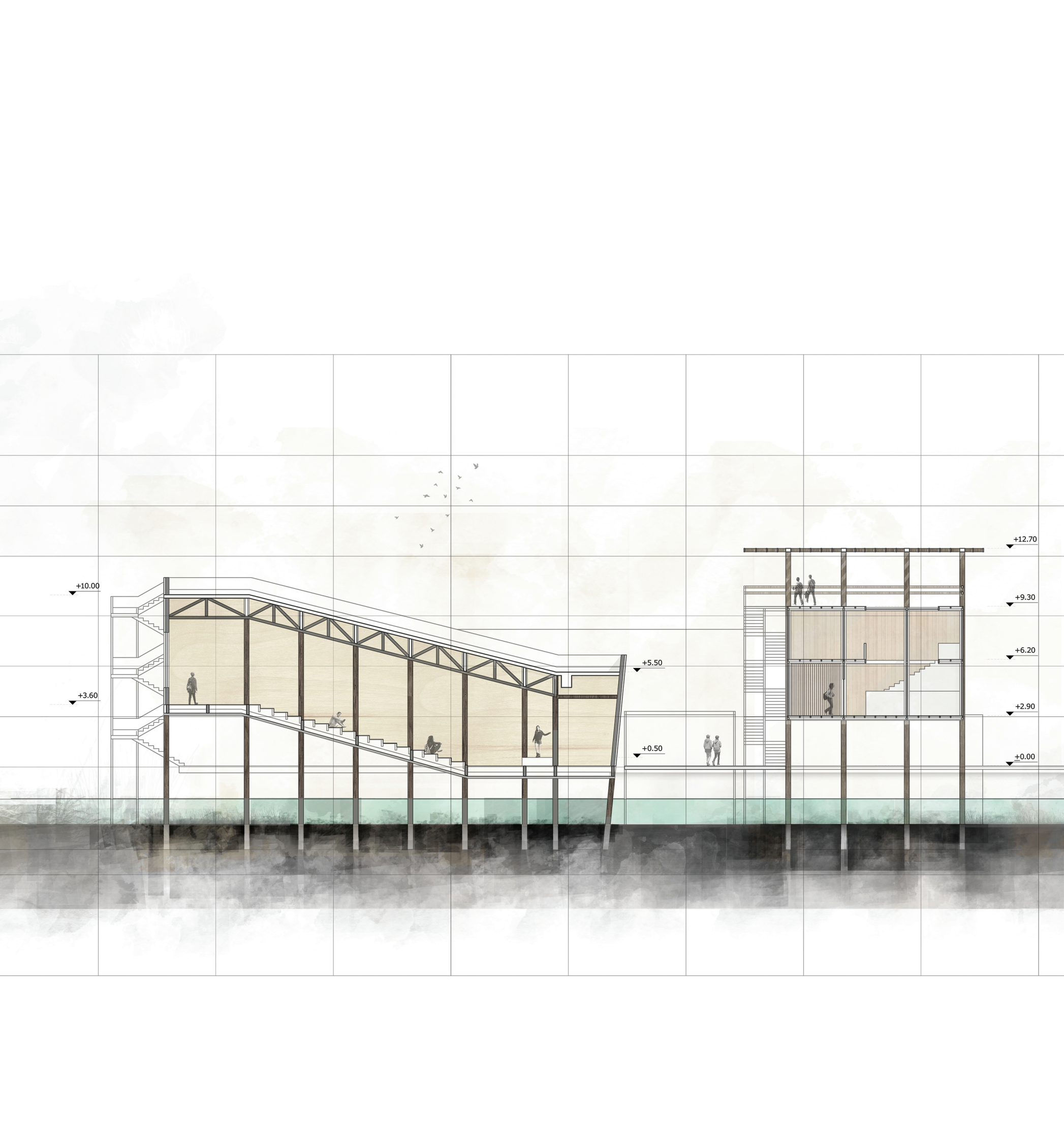

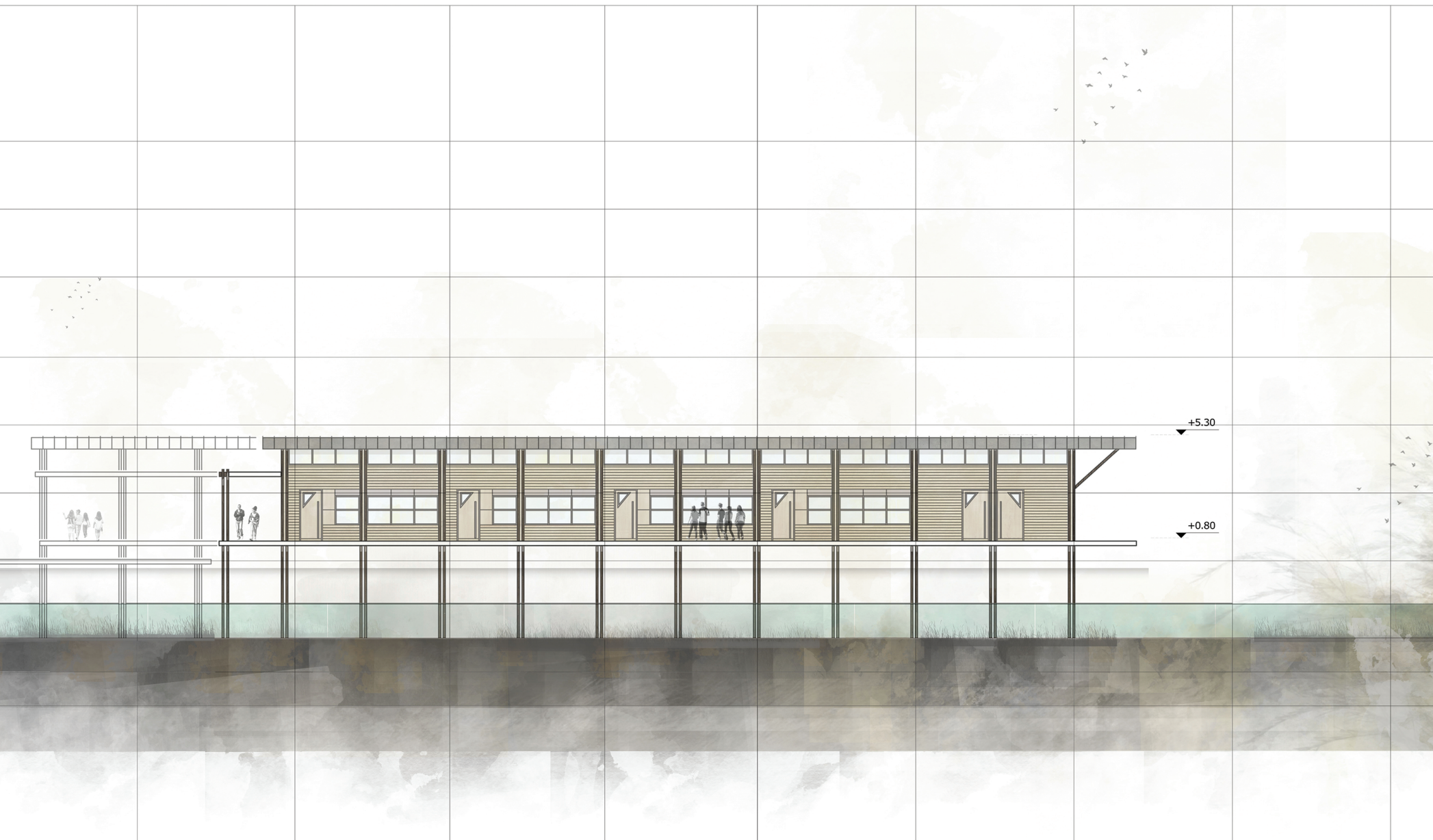
Κάτοψεις , ισογείου και ορόφου

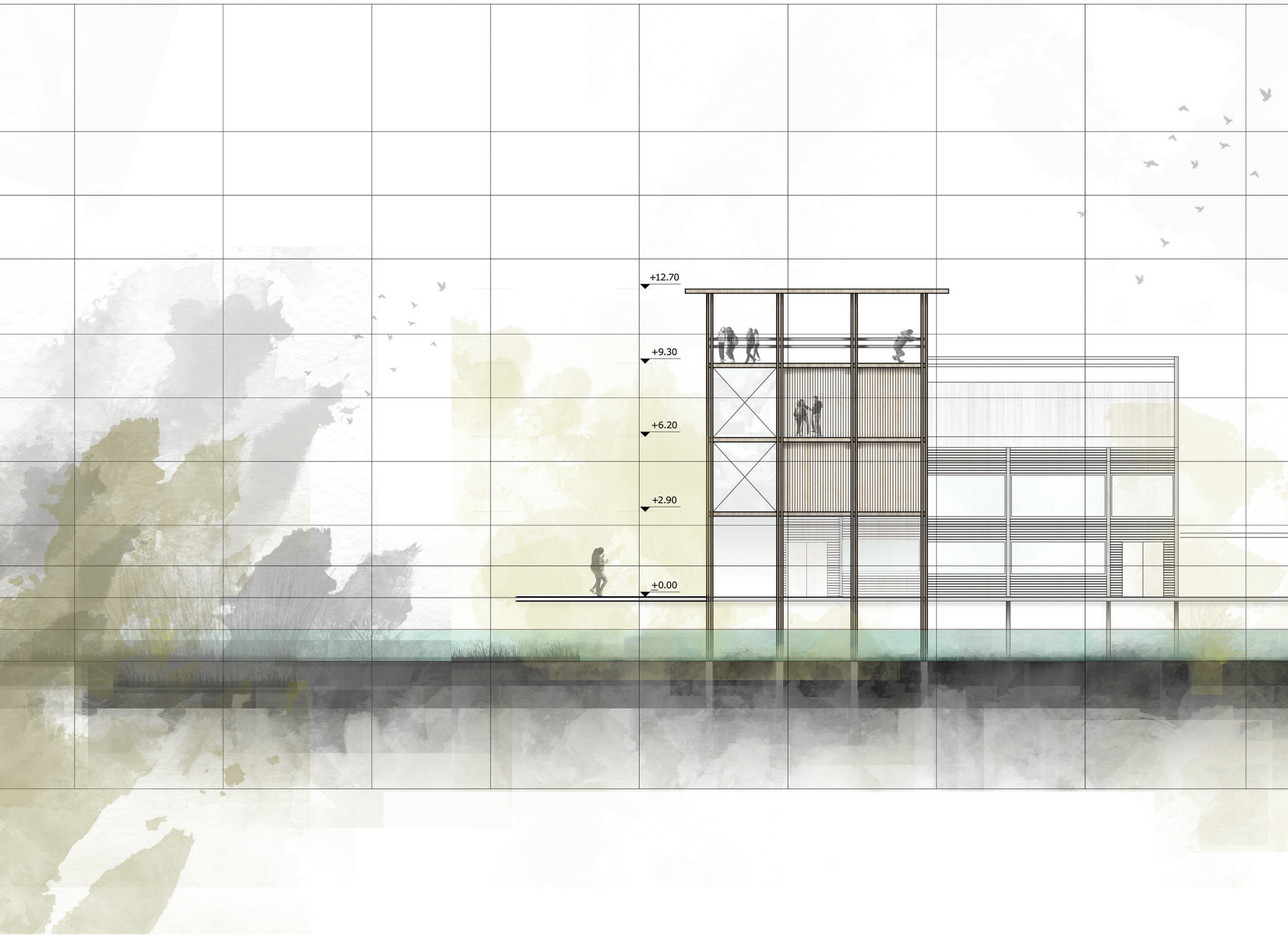
ΚΑΤΟΨΗ
ΣΤΑΘΜΗ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΟΡΟΦΟΥ
ΚΛΙΜΑΚΑ 1:100

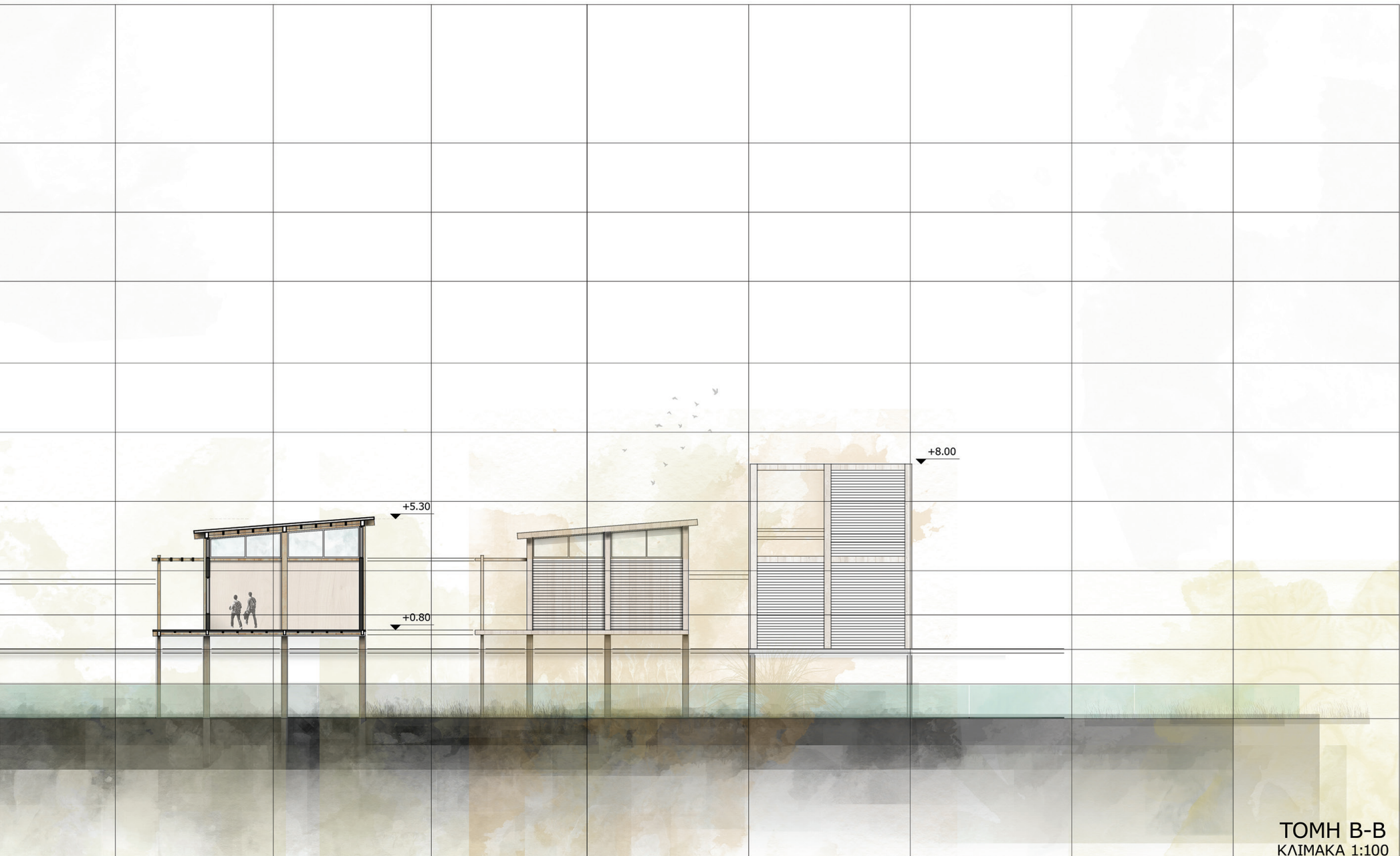

τομή A-A

TOMH B-B
ΚΛΙΜΑΚΑ 1:100

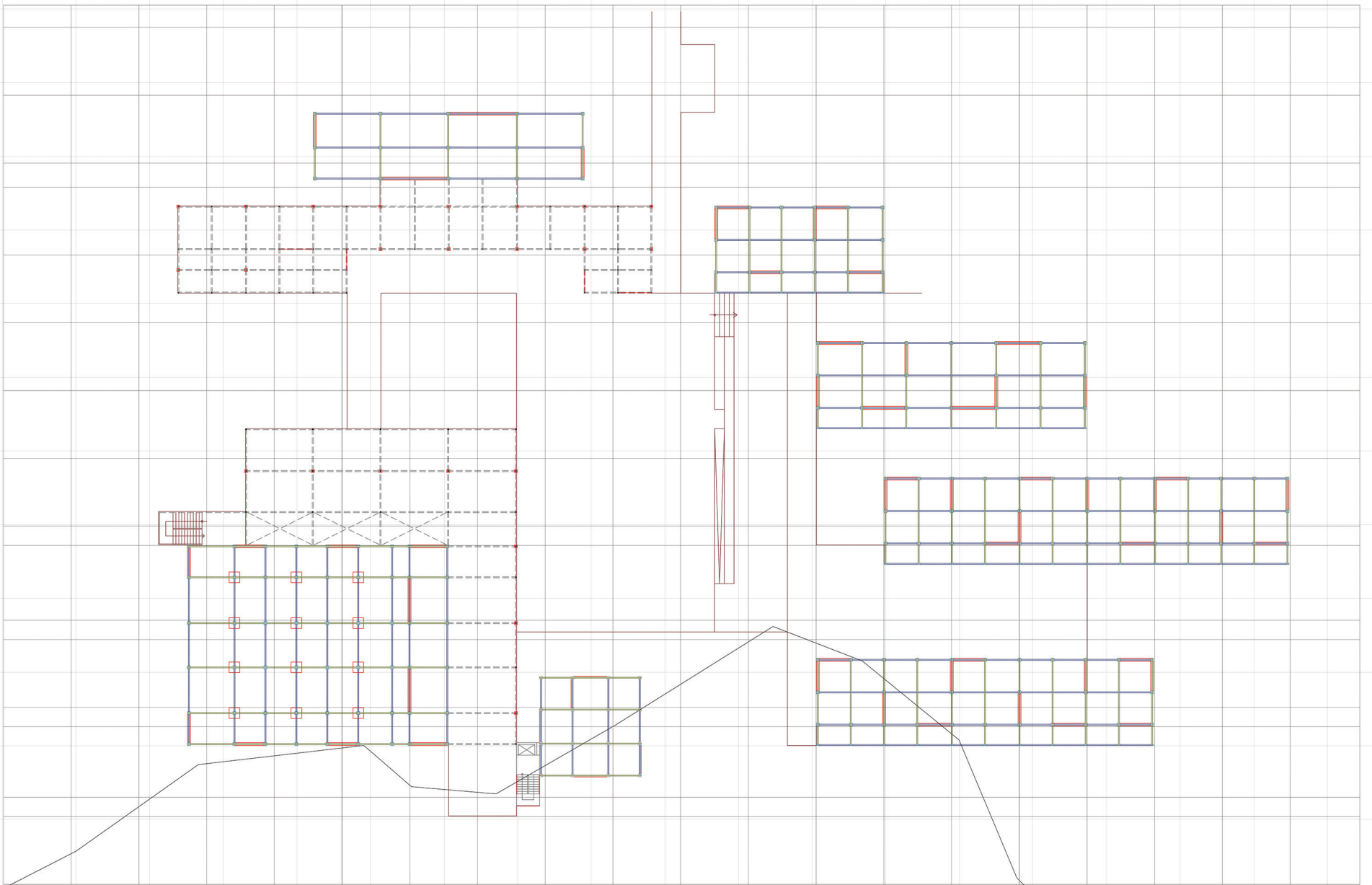

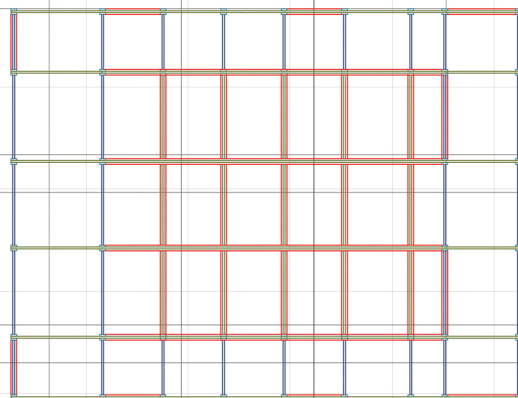
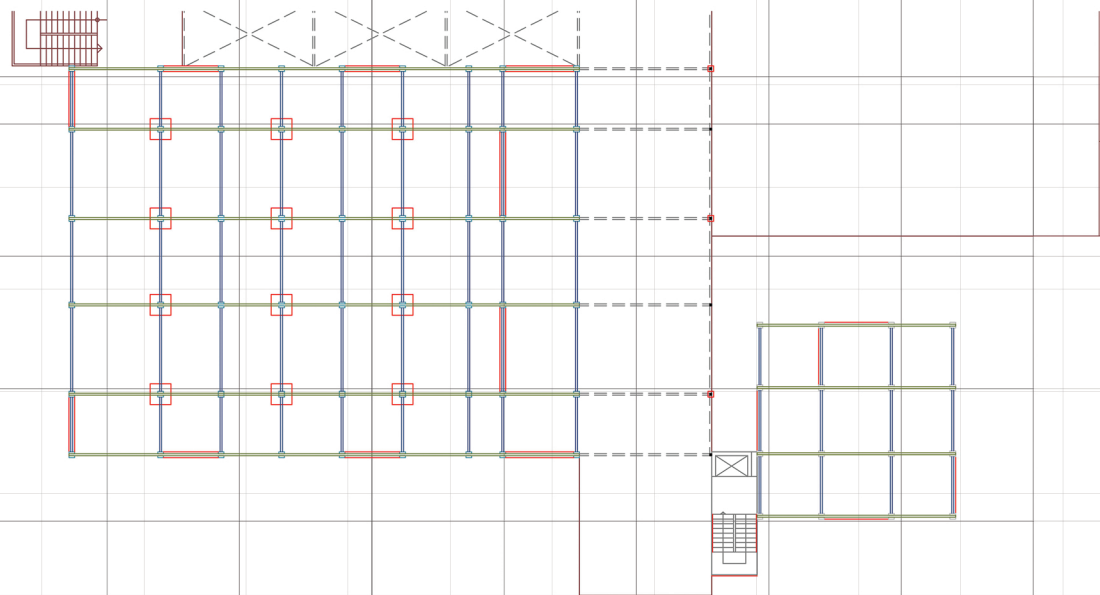
■ ΠΡΩΤΕΥΟΝΤΑ ΔΟΚΑΡΙΑ

■ ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΝΤΑ ΔΟΚΑΡΙΑ

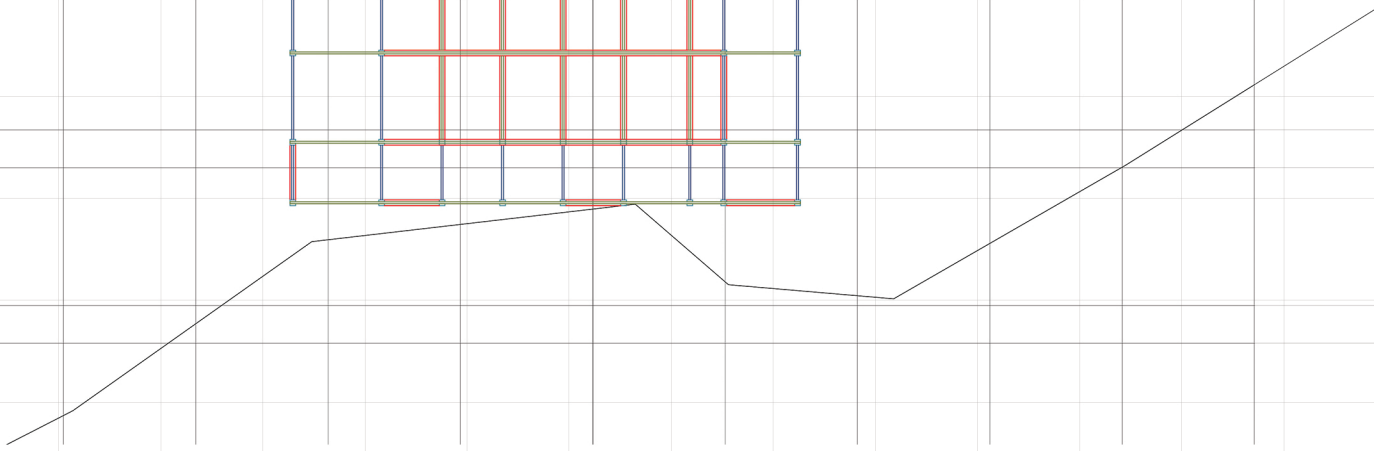
■ ΧΙΑΣΤΙ- ΠΛΑΙΣΙΑΚΕΣ ΣΤΗΡΙΞΕΙΣ

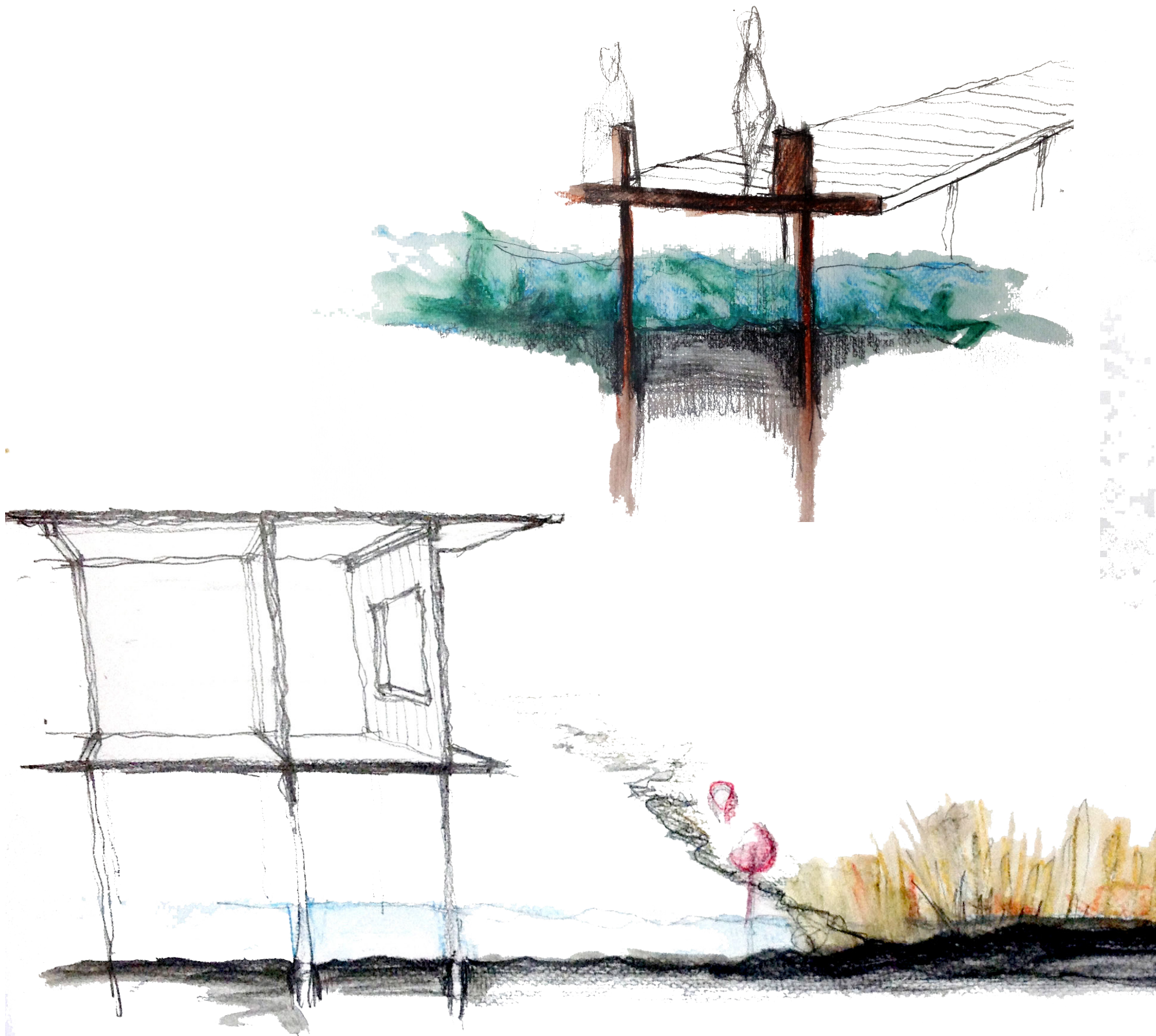
ΣΧΕΔΙΟ ΔΙΑΤΑΞΗΣ Φ.Ο.
ΚΛΙΜΑΚΑ 1:200

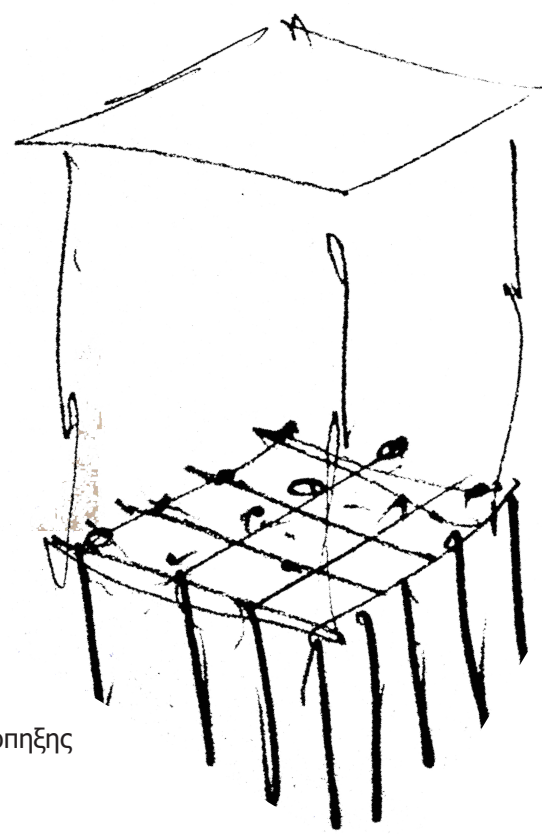
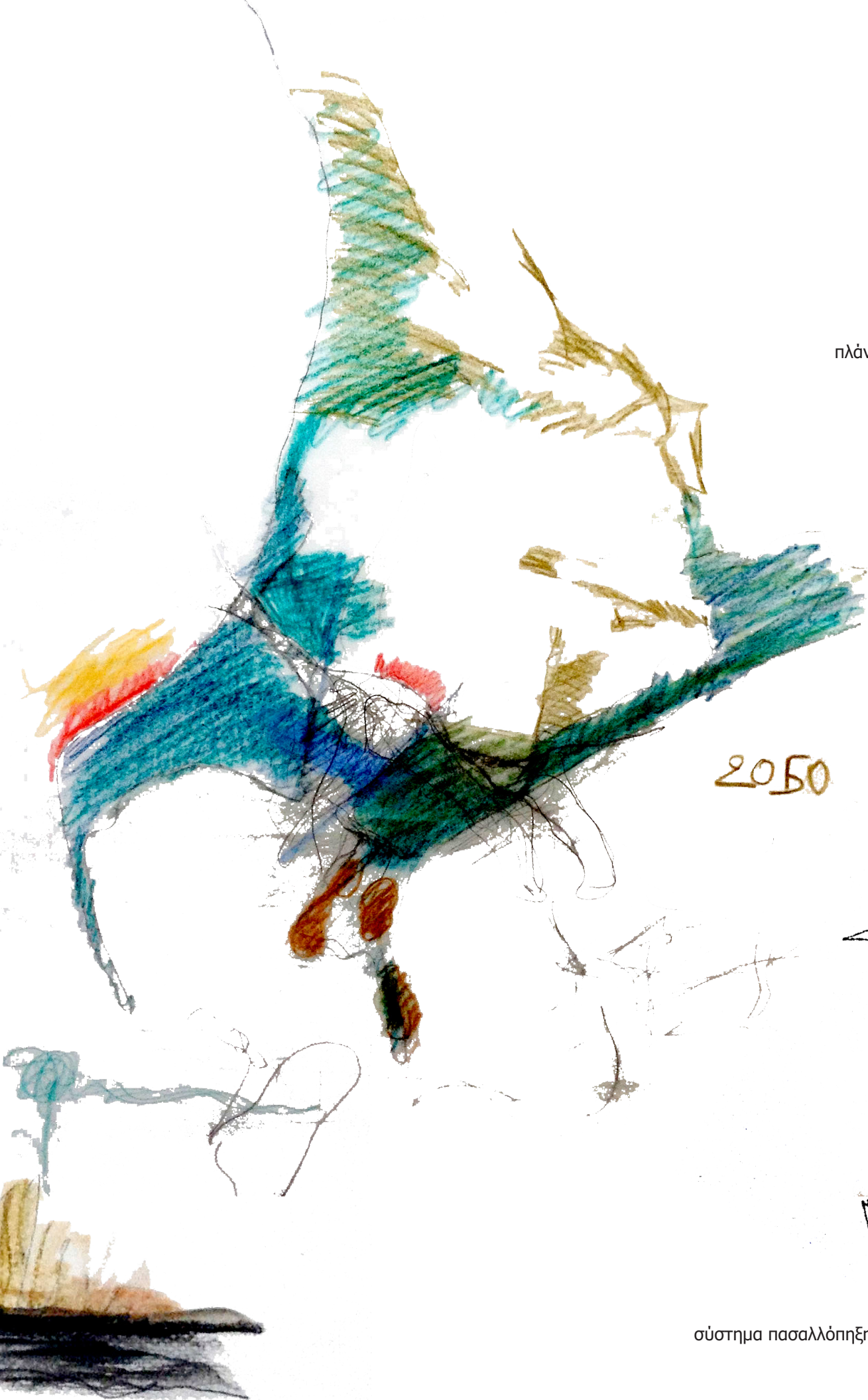
ΔΙΚΤΥΩΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΑΙΘΟΥΣΑ ΠΟΛΛΑΠΛΩΝ

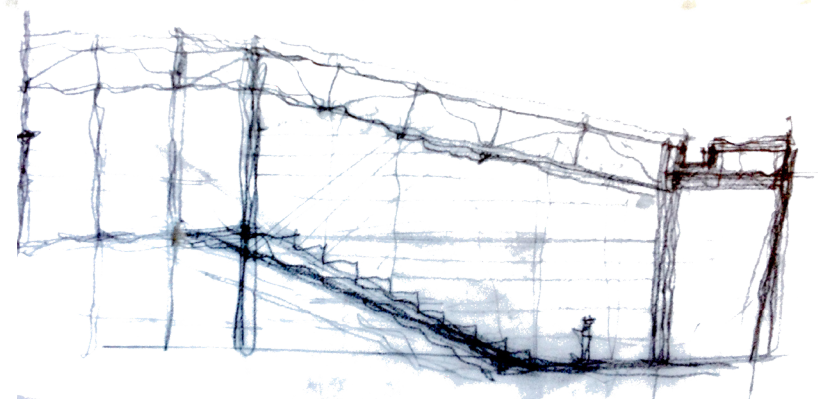
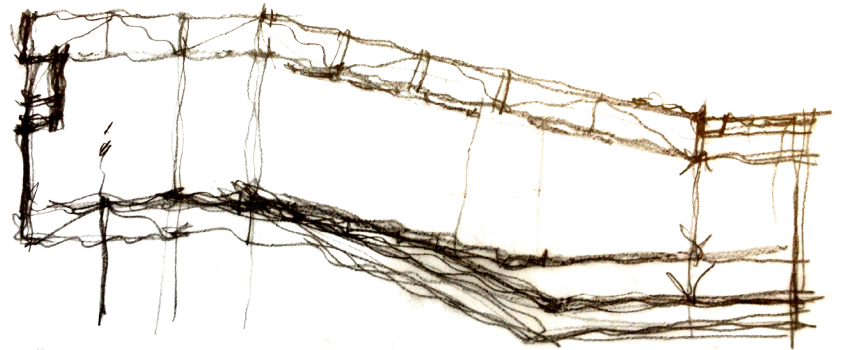
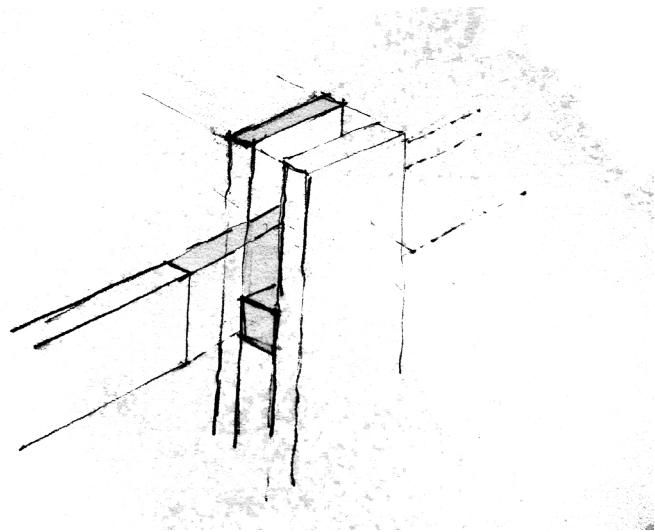

πλάνο Μεσολογγίου μετά το σχολείο

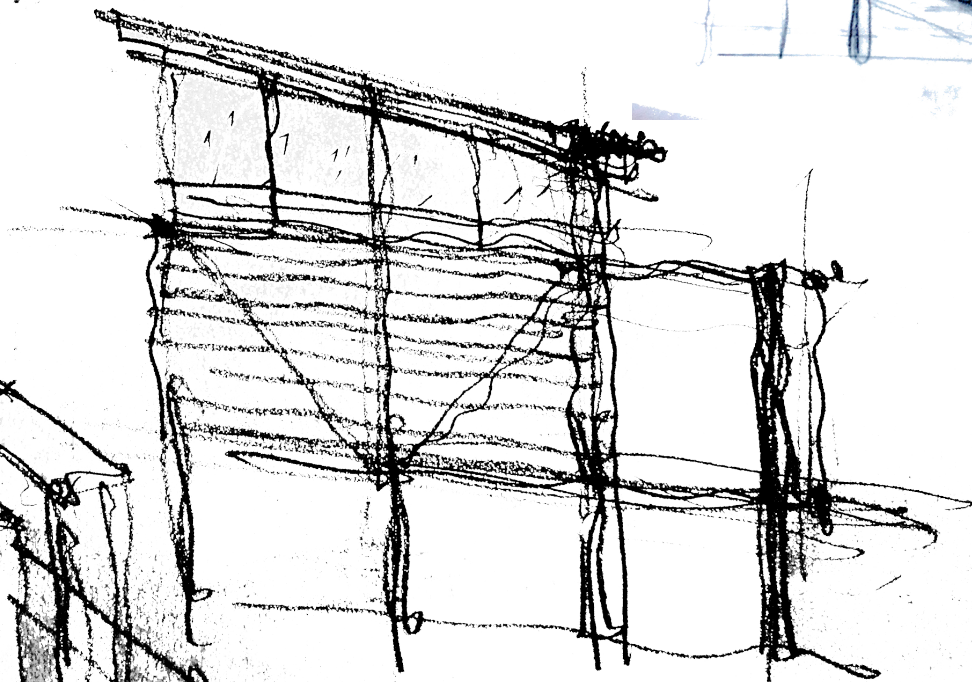
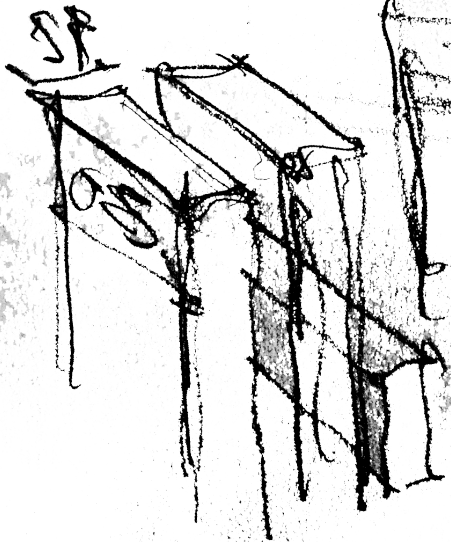
2050

σύστημα πασαλόπηξης

οικοδομικές λεπτομέριες

λεπτομέρεια αμφιθεάτρου

